

Què en fem del llit?

Un dia al Centre de tractament de residus municipals de Gavà-Viladecans

L'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) és una administració pública, nascuda el 2011, que dona servei a més de **tres milions d'habitants** de **trenta-sis municipis** de l'àmbit metropolità de Barcelona.

En relació amb el medi ambient, l'AMB gestiona l'aigua i els residus municipals de forma sostenible. A més, fa activitats perquè tothom s'adoni de la importància de reduir i separar bé els residus, així com d'usar l'aigua de manera responsable.

Què fa?

Aigua

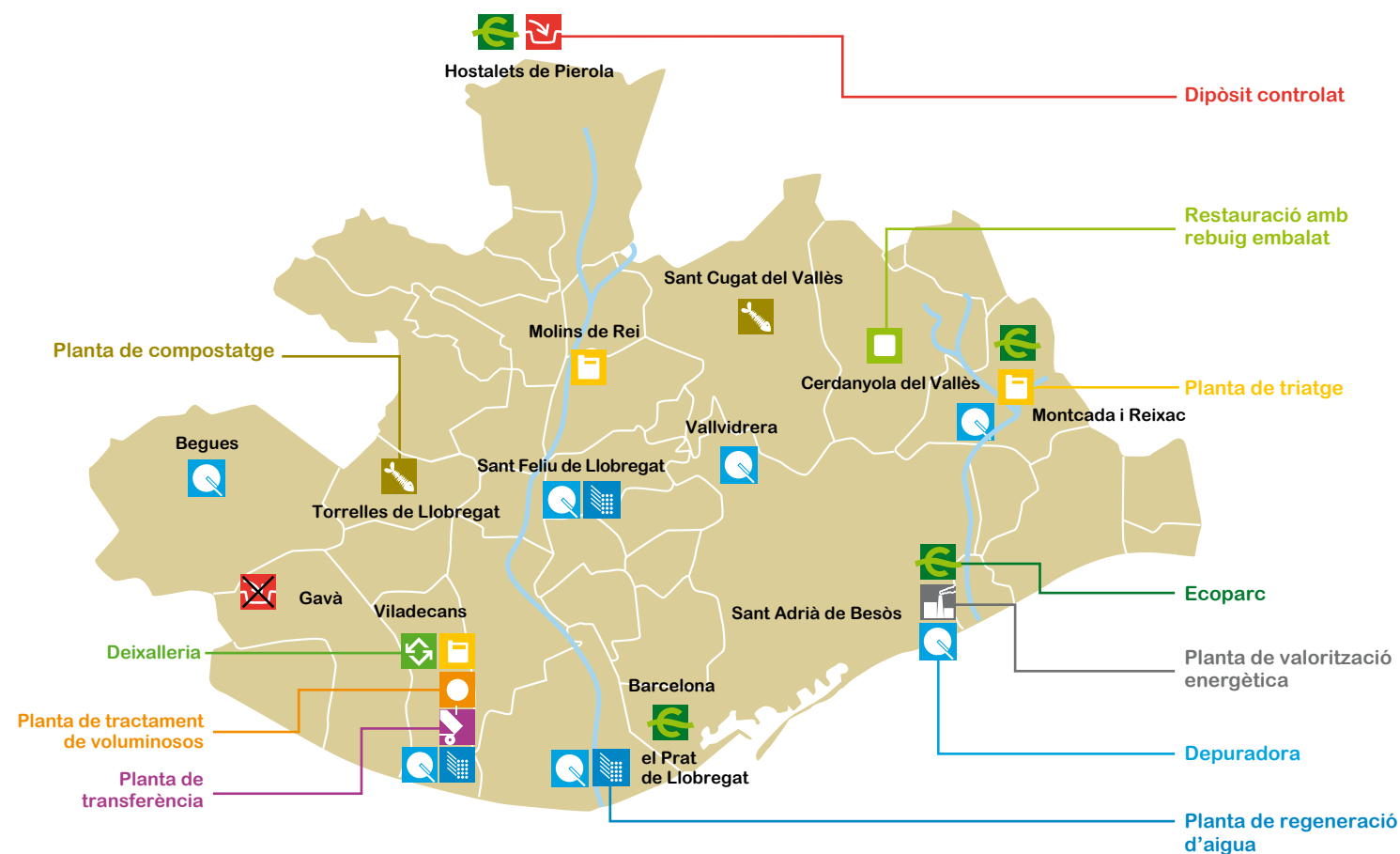
L'AMB fa que l'aigua potable arribi a casa nostra (**abastament i subministrament**). També fa que l'aigua bruta es tracti abans de retornar-la al mar o als rius (**evacuació, sanejament**), o que s'usi per regar, netejar el carrer i altres usos, tret de beure, cuinar i netejar-se (**regeneració i reutilització**). Tracta 280.500 milers de metres cúbics d'aigua a l'any: un volum equivalent a més de 112.000 piscines olímpiques.

Residus

L'AMB procura evitar que es facin molts residus municipals (**prevenció**), coordina els serveis de **recollida** i s'encarrega que els residus municipals se separin per reciclar-se, s'utilitzin per fer energia o s'aboquin als llocs adequats (**tractament i aprofitament**).

Com ho fa?

L'AMB ofereix aquests serveis amb el màxim **respecte pel medi ambient**. Per això ha creat una xarxa amb **set depuradores, diferents plantes metropolitanas de tractament de residus i múltiples deixalleries** i l'ha distribuït per tot el territori. Mira-les al mapa!

Dissabte, 8:30

Sona el despertador. Han de matinar; és un dia important: la Carol i el Carles compren llits nous i han de decidir què fan amb la seva vella llitera.

No ha passat ni un minut i la Carol ja baixa a terra cridant:

—Vinga! Aixeca't! Que hem de desfer el llit...

El Carles, en canvi, voldria estar-s'hi cinc minuts més: per seguir dormint, però també per acomiadar-se'n. Sempre li fa pena llençar les coses.

Després d'esmorzar, la Carol, el Carles, el pare i el Tomàs, equipats amb tornavisos i un martell, desmunten la llitera de dalt a baix. Mentrestant decideixen què fer-ne.

—Guardem-la al traster —proposa el nen— I si la tornem a necessitar?

—Quan? A mi ja em surten els peus per fora; no tornaré a cabre-hi.

—Podríem donar-la a algú... —diu el pare mentre treu cargols d'un costat. Però... crac! quan acaba amb l'últim, la fusta es trenca per la meitat.

—Oh! —exclama el Tomàs—. Era bona idea, però crec que ja no es pot tornar a fer servir!

Mentre baixen la llitera i els matalassos al carrer, la Carol pregunta:

—I tot això, a quin contenidor ho hem de portar?

—És veritat! No hi ha cap contenidor de fusta, oi? —reflexiona el Carles—. I els matalassos... són molt grans!

—Les molles —diu la Carol, referint-se al somier— podrien llençar-se amb les llaunes... al cap i a la fi, són metàl·liques; però no hi caben!

Carregat amb el matalàs i suant, el pare respon:

—No, res de tot això va a cap contenidor. Es baixa al carrer i ho passa a recollir l'ajuntament —Entra per agafar més parts de la llitera. Des de l'escala afegeix— Però avui no és el dia.

—I llavors què en farem?

—Bé, podem trucar perquè els de l'ajuntament vinguin a recollir-la —respon el Tomàs mentre treu l'altre matalàs—. O dur-la a la deixalleria.

El pare torna a sortir per la porta amb unes fustes.

—De fet, com que hem llogat una furgoneta per portar els llits nous a casa, podem anar a la deixalleria.

—Jo no puc anar-hi —diu el Tomàs—. Tinc feina; però aneu-hi vosaltres... entre els dos podreu ajudar el pare.

—Sí! —exclamen alhora la Carol i el Carles.

En veu baixa, la Carol comenta amb el seu germà:

—No sé què és això de la deixalleria, però sona interessant.

—Així sabrem què fan amb la llitera... —diu el Carles sospirant.

Ho carreguen tot a la furgoneta i es posen en marxa cap a la deixalleria. Surten de Gavà i agafen una carretereta esquitxada de plantes de tractament de residus i botigues de ferrover.

Al cap d'uns quants quilòmetres, giren a l'esquerra, al costat d'un cartell que diu «Centre de tractament de residus municipals».

S'aproximen a la bàscula d'entrada. Allà els fan parar i pesen el cotxe. Mentre el pare rep instruccions del treballador de l'entrada, un camió de deixalles s'atura a la bàscula de sortida.

—Mira, Carol! Això és un camió d'envasos!

—Potser és veritat que els matalassos i els somiers es reciclen igual!

A la deixalleria, els rep la Yulia i els pregunta què porten.

—Fusta, dos somiers i dos matalassos —respon el pare.

—Molt bé, pugeu per aquella rampa i atureu-vos gairebé al final. Allà tenim els contenidors de metall, fusta i matalassos —indica la Yulia.

Mentre recorren la deixalleria amb la furgoneta, el Carles observa un home molt enfeinat que descarrega trossos de maó, rajoles trencades i sacs amb runa a un contenidor de l'altra rampa. Quan baixen del cotxe, ho comenta.

—Heu vist? No para de treure coses, aquell home.

—És que a la deixalleria podeu venir els particulars, però també hi ve gent que treballa fent petites reformes —explica la Yulia, que ha pujat caminant a la rampa.

La Yulia i el pare van posant cada objecte al contenidor corresponent. Després de llençar algunes peces de fusta més petites, la Carol i el Carles es distreuen mirant què hi ha als altres contenidors de la rampa: paper, poda, electrodomèstics...

Sense donar-se'n s'allunyen cada cop més de la furgoneta, xerrant sobre la brossa que troben: aparells electrònics, pneumàtics, neveres, piles, pa, roba, sabates...

—És increïble. Aquí cada residu es recull per separat. Com els contenidors del carrer, però multiplicat per vint!

—I per què ho separen tot tant? Creus que és per reciclar-ho? Tot això es pot reciclar?

A poc a poc s'han anat aproximant a la tanca de la deixalleria. Al fons s'intueixen unes muntanyes de residus. I mentre es plantegen anar a veure-les de més a prop... un gos enorme se'ls acosta per darrere i es posa a bordar. Quin ensurt!

En sentir el gos, el pare i la Yulia van a buscar-los. Se'ls troben arraconats contra la tanca, atemorits pel gos enorme i ferotge.

—Ajudeu-nos! No fèiem res i aquest gos ens vol atacar!

—El Bric? —exclama la Yulia sorpresa— És el vigilant de la deixalleria, però a vosaltres segur que no us fa res. Deu voler jugar una estona. Però... què hi fèieu aquí? No podeu sortir per la planta metropolitana.

—Doncs volíem veure aquelles muntanyes de brossa... i saber què en fareu del somier... si es recicla amb les llaunes del contenidor groc...

—Hum... d'acord, us ho ensenyaré tot.

Deixalleria

Primer visiten la deixalleria a fons. La Yulia els mostra tots els objectes que s'hi recullen.

—Veieu? Podeu portar-nos gairebé qualsevol residu; menys els perillosos, és clar.

—I què en feu?

—Aquí només els rebem. Quan els contenidors són plens, els vénen a buscar per tractar-los.

—Així, tots es reciclen o no?

—Uf, se'n fan moltes coses! La roba i les sabates en bon estat, per exemple, es reutilitzen.

O sigui, que es donen a entitats que ajuden persones amb problemes. I ells les venen.

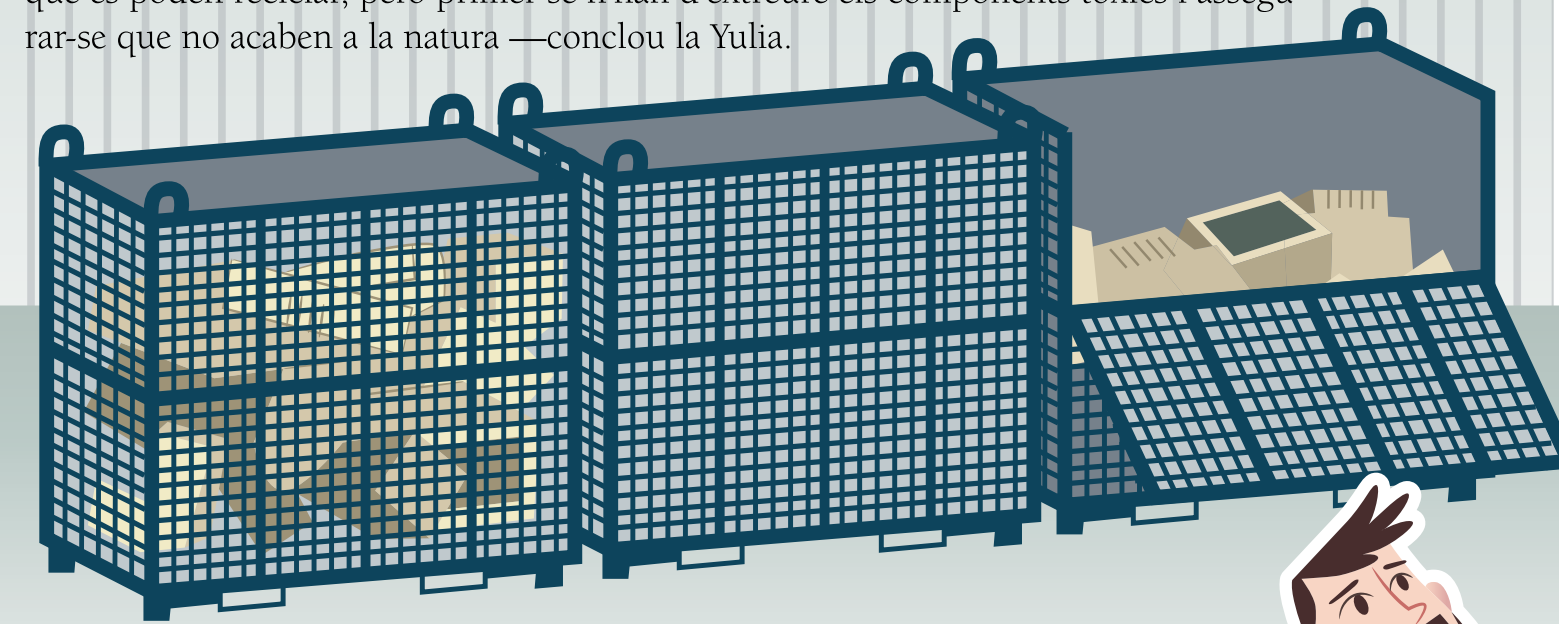
—Això és el que volíem fer amb la llitera!

—Sí, les andròmines es reutilitzen, però han d'estar senceres... I també les ampolles de cava: es netegen i es tornen a omplir. Fins i tot els pneumàtics! —segueix la Yulia.

Després els explica que les restes de poda es trituren i prepararen com a adob perquè les verdures i plantes creixin més ràpid i més fortes. I que els ordinadors, els aparells de música i els petits electrodomèstics es reciclen: se n'extreuen els circuits, es tritura la resta i se'n recuperen els plàstics i els metalls.

—Mireu quants residus municipals recollim al cobert d'especials: piles, olis, bombetes, pintures... Tots aquests reben un tractament especial. De vegades hi ha parts que es poden reciclar, però primer se n'han d'extreure els components tòxics i assegurar-se que no acaben a la natura —conclou la Yulia.

Magatzem de RAEE

Els quatre, seguits del Bric, entren a un edifici petit.

—Això és el magatzem de RAEE —diu la Yulia.

—Magatzem de què? —pregunten a la vegada.

—'RAEE' vol dir 'residus d'aparells elèctrics i electrònics'. És a dir, televisors, ordinadors, assecadors de mà, telèfons mòbils... —explica— Ja heu vist que recollim un munt d'aparells a la deixalleria. I a la resta de deixalleries metropolitanenques encara en recullen molts més. Aquí els desem tots fins que els recicladors els vénen a buscar.

Surten del magatzem i creuen el carrer fins a una nau enorme. Només entrar-hi, els sorprèn una autèntica muntanya d'envasos de tots els colors i mides.

—Quants envasos! —exclamen bocabadats— Com pot ser que la gent n'usi tants?

—De fet n'usen molts més. Aquí només arriben els del contenidor groc!

Triatge d'envasos

La Yulia els porta entre cintes que no paren de dur envasos d'una banda a l'altra de la nau. Tot és ple de màquines que fan un soroll ensordidor mentre xuclen, remenen i fan saltar els envasos. De tant en tant, hi ha un grup de treballadors que s'afanyen a extreure algun material de les cintes que passen per davant.

—Què és tot això? —pregunten aclaparats.

—El lloc on separem els pots de plàstic de les llaunes o dels brics perquè es puguin reciclar. Ho sabeu, oi? Per reciclar cal tenir cada material aïllat.

—I per què hi ha tantes màquines?

—Cadascuna fa una cosa: obrir bosses, separar els envasos per forma, color, pes o material. Per exemple, l'electroimant atreu ferro. Els separadors òptics reconeixen cada tipus de plàstic i el bufen. Al final, tot es premsa en bales i es dona als recicladors perquè facin objectes nous.

Tractament de fusta i voluminosos

En una esplanada a l'aire lliure un camió de voluminosos acaba de deixar anar tota la càrrega. Els treballadors s'afanyen a classificar-la: electrodomèstics, matalassos, fustes... Arrosseguen cada cosa a una zona per les vores de l'esplanada i tornen al centre per agafar-ne més.

—Un altre cop ho separen tot! —comenta la Carol.

—Sí, tot el centre serveix per classificar el que la gent ja ha separat bé abans de reciclar-ho.

A una banda, hi ha una pala mecànica que carrega sense parar les fustes a una trituradora.

—Això és el que passarà amb la nostra llitera? —pregunta el Carles impressionat.

—Sí —respon la Yulia— trenquem la fusta en estelles. Així es pot convertir en taulons d'aglomerat.

—Taulons d'aglomerat?

—Per a mobles nous.

—Crec que no he vist mai un moble de fusta reciclada —comenta el pare.

—Doncs n'hi ha —argumenta la Yulia—. Aquí mateix, al costat del centre hi ha una fàbrica que utilitza la nostra estella.

El Carles, a qui encara li fa pena llençar la llitera, proposa anar-hi a comprar els nous llits:

—Així serà com tornar a tenir la llitera! —diu per convèncer el pare i la germana.

Ja és de nit i, malgrat que ha estat un dia esgotador, la Carol i el Carles estan molt emocionats i no poden parar de parlar mentre s'estiren als llits nous.

—M'encanten! Són còmodes, són macos... i són reciclats!

—M'alegro d'haver anat a la deixalleria. Si no ens ho hagués dit la Yulia, mai se'ns hauria acudit comprar fusta reciclada... Però el que més m'ha impressionat ha estat la quantitat de brossa que hi havia a tot el centre: a la deixalleria, a la planta de triatge, a la zona de voluminosos...

—Sort que molta es recicla.

—Però has vist la feinada que s'ha de fer per classificar-la?

—És veritat. Tu creus que podem llençar menys brossa?

—No ho sé. Què vols dir? Quedar-nos-la a casa?

—En part. Podríem usar un pot de llegums per guardar la farina. Però sobretot podríem fer-ne menys! Per exemple, podríem comprar la fruita sense safata, ni bossa.

—I com la durem? A les mans?

—Podem anar amb un cabàs o una bossa de roba...

—Hum... si ens hi posem, segur que trobem com podem reduir els residus!

Activitats

1 Has pensat a fer menys brossa? Evitar els productes d'un sol ús, reparar abans de llençar, compartir objectes... hi ha tantes coses que pots fer!

Practiquem-ne una: com pots desfer-te de bosses i envasos innecessaris. Encercla els que no necessites per transportar els productes. Com els evitaries? I per als necessaris... existeixen alternatives? ESCRIU-LES AL COSTAT.

2 Tens clar com usar els contenidors? I què s'ha de dur a les deixalleries? Segur? Posa a prova els teus coneixements sobre els residus municipals! Relaciona amb línies cada residu amb el contenidor corresponent o amb la deixalleria.

3 La Carol i el Carles han descobert que alguns objectes es poden reutilitzar, en comptes de reciclar-los. Quina és la diferència entre reutilitzar i reciclar?

Al centre de tractament de residus municipals de Gavà-Viladecans s'ajuda a reutilitzar i reciclar un munt de residus. Tens clar què es fa amb cadascun d'ells? Completa les frases amb 'reutilitzar' o 'reciclar'.

- > Les sabates en bon estat que portem a la deixalleria es poden
- > Per **reciclar** els pots de plàstic, se separen de les llaunes, els papers i altres materials.
- > La fusta s'esmicola per-la.
- > Cal que portem els aparells de música a la deixalleria per-los.
- > Les ampolles de cava, la roba i les andròmines en bon estat també es poden

En tornar a casa, el Carles ha volgut explicar al Tomàs tot el que havia après sobre reutilització. Creus que tot el que ha dit és correcte? Marca amb "V" les frases següents que et semblin veritables i amb "F" les falses.

- > Si llencem els envasos de iogurt al contenidor groc, els netejaran i els tornaran a usar per ficar-hi més iogurt.
- > Si portem una ampolla de cava a la deixalleria, es netejarà i es tornarà a usar per omplir-la de cava. **V**
- > La roba en bon estat es pot reutilitzar si la portem a la deixalleria.
- > Fer taulons d'aglomerat a partir de fusta esmicolada és un exemple de reutilització.
- > Comprar mobles, roba o aparells de segona mà és un exemple de reutilització.
- > Usar bosses reutilitzables ajuda a disminuir les bosses d'un sol ús.
- > Reutilitzar no contribueix a reduir la quantitat de brossa.
- > A casa també podem reutilitzar. Per exemple, podem usar els pots de vidre per guardar-hi nous aliments.

4 En tornar a casa, la Carol i el Carles han parlat sobre com podem reduir residus escollint bé el que comprem. De fet, comprar de manera responsable redueix molt més que els residus: els recursos naturals que necessitem, la contaminació i, fins i tot, les injustícies socials.

> Com a consumidor responsable, quin objecte de cada parella és millor per al medi ambient? Encercla'l.

Tu també vols ser un comprador responsable?

Només cal que et facis aquestes preguntes quan decideixes quin producte t'emportes:

- > El necessito? Puc fer el mateix sense comprar res? El puc compartir o llogar?
- > Durarà molt o s'espatllarà de seguida?
- > Puc comprar-lo sense envàs? I amb un envàs més fàcil de reciclar o reutilitzar?
- > Està fet de materials reciclats? I reciclables?
- > S'ha fet a prop d'aquí?
- > Utilitza molta energia o altres materials per funcionar?

Saps que els productes ecològics ajuden a tenir cura del medi ambient?

Solucions
 1 Bistret de boligrats: innecessari; alternatives: comprar els boligrats a granel.
 Brc de llet: necessari; alternatives: altres envasos de plàstic o vidre i màquines expendedores de llet.
 Envas de iogurt: necessari; alternatives: altres envasos de plàstic o vidre, envasos més grans.
 Safata de pomers: innecessari; alternatives: comprar les pomers a granel, amb bossa o sense.
 Safata de carn: innecessari; alternatives: comprar la carn a tall, embolicada en paper o portant-hi una carmanyola.
 Bossa de pomers: innecessari; alternatives: comprar les pomers a granel, amb bossa o sense.
 Bossa de magdalenes: innecessari; alternatives: comprar paquets amb un sol embolcall, comprar-les al forn, a granel.
 Bossa de supermercat: innecessari; alternatives: bosses reutilitzables, carrets i cabassos.
 Caixa de joguines: innecessari; alternatives: caixa de cartó, sense bosses o safates interiors.
 2 Orgànica: restes de menjar, planta seca i bossa de te; Paper: cap; Vidre: cap; Envasos: xampú i llauna; Restes: burlia i bolquer; Deixalleria: lleixiu, videoconsola i bombeta.
 3 Reutilitzar: vol dir tornar a utilitzar un objecte; Reciclar: en canvi, suposa desfer l'objecte per utilitzar-ne els materials i fer objectes nous.
 1- Reutilitzar, 2- Reciclar, 3- Reciclar, 4- Reutilitzar.
 1-F, 2-V, 3-V, 4-F, 5-V, 6-V, 7-F, 8-V.
 4- Carnet de la biblioteca, 2- Tòrrid de cotó, 3- Pot de vidre, 4- Llibreta de paper reciclat, 5- Raim local, 6- Impressora de doble cara.

Avui és un dia molt important per a la Carol i per al Carles: es canvien la llitera on han dormit tota la vida —la veritat és que ja està força atrotinada... A més, a la Carol gairebé no li caben els peus!

Acompanyen el seu pare a llençar-la al centre de tractament de residus municipals de Gavà-Viladecans i descobreixen què es farà amb el seu llit... i amb un munt de deixalles més.

Això els canvia la manera en què veuen els residus i també els nous objectes que volen comprar, començant pel nou llit que tot seguit aniran a buscar.

Aquest entretingut conte il·lustrat et descobrirà què es fa amb els residus que no es llencen als contenidors del carrer i també amb els envasos del contenidor groc.

Et qüestionaràs si cal fer tanta brossa i veuràs exemples de com pots contribuir a tenir cura del medi ambient.

Perquè comprovis tot el que has après, al final de la narració trobaràs uns divertits exercicis de repàs.

{ REDUÏM • REUTILITZEM • RECICLEM }

Àrea Metropolitana de Barcelona

Aquest material ha estat realitzat per l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) amb la contribució del Life, l'instrument financer pel medi ambient de la Unió Europea.

© Àrea Metropolitana de Barcelona, 2011.

Coordinació: Teresa López

Material produït per Greening - serveis editorials x medi ambient
www.greening.es

Aquest conte s'ha fet amb criteris d'ecoedició:

- El format s'ha triat per reduir les minves.
- S'ha imprès sobre paper 100% reciclat, blanquejat sense clor (TCF), i sense tintes metàl·liques.
- S'ha reduït la superfície coberta per tinta al 43%.